

Příloha č. 1 - Členové Vědecké zkušební komise pro učitelství na gymnáziích, od roku 1871 německé sekce Vědecké zkušební komise pro učitelství na gymnáziích, od roku 1882 Německé vědecké zkušební komise pro učitelství na gymnáziích, od roku 1911 Německé vědecké zkušební komise pro učitelství na středních školách, od roku 1940 Vědeckého zkušebního úřadu pro učitelství na vyšších školách

System tohoto přehledu jsem přejal z Nástinu dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze od Josefa Petráňe.²²¹ Nejstarší údaje jsem zjistil z knihy normálií.²²² Poté jsem čerpal z fondu německé zkušební komise.²²³ Pro zjištění údajů o vedení komise na počátku 20. století jsem čerpal z fondu místodržitelství.²²⁴ Seznamy zkoušejících od dvacátých let 20. století jsem vyhledal v příručkách s názvem Personalstand der Deutschen Universität in Prag.²²⁵ Zde však scházejí předměty, jež se zkoušely. Tyto předměty jsem určil podle ročních přehledů a návrhů na personální obsazení z roku 1940 ve fondu německé zkušební komise. Jednoho člena jsem určil podle životopisu, což jsem označil poznámkou pod čarou.

Ředitelé:

Jacob Beer 1850-1856

Konstantin Höfler 1856-1860

August Reuss 1860-1864

Viktor Pierre 1864-1866

Fridrich Volkmann 1866-1869

Alfred Ludwig 1869-1870

Fridrich Volkmann 1870-1877

Konstantin Höfler, předseda u zkoušek Václav V. Tomek 1877-

Johann Kelle 1887-1900

(Konstantin Höfler 1890-)?

Ferdinand Lippich 1900

Wilhelm Gintl 1900-

²²¹ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332-334.

²²² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na gymnáziích Karlo-Ferdinandovy univerzity (1850–1871), Kniha normálií, inv. č. 437.

²²³ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-305.

²²⁴ Národní archiv. České místodržitelství Praha (1884–1900). Ka. 3674.

²²⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1930/1931, Personal- und Vorlesungsverzeichnis zweites Trimester 1940–Sommersemester 1945.

Karl Holzinger 1910²²⁶-1928
 Theodor Mayer 1929-1930
 Wilhelm Wostry 1930-1939
 Josef Peschek 1940-1943 předseda zkušební komise pro protektorát (Praha)
 Gottfried Preissler 1940-1945 předseda pro župu Sudety (Liberec)
 Josef Willinger 1943-1945 předseda zkušební komise pro protektorát (Praha)

Tajemníci:

Ignaz Jechl 1849 -

Zástupci ředitele:

Wilhelm Gintl 1900
 Beck Mannagetta Günther 1918-1919
 Franz Wagner-Kremsthal 1924-1925
 Karl Cori 1925-1935
 Alois Rieber 1933-1935
 Adolf Pascher 1935-1939
 Wilhelm Wostry 1940-1944 pro protektorát (Praha)

Pověřený pozorovatel pro župu Sudety (Liberec):

Karl Rother 1942-1943

Komise pro	Členové	od	do
Klasická filologie	Georg Curtius	1850	1854
	Georg Bippart	1853	
	August Schleicher	1854	1855
	Ludwig Lange Ř ²²⁷	1855	1860
	Alfred Ludwig	1860	1869
	Jan Kvičala	1860	[1871] ²²⁸ 1873
	Gustav Linker	1870	
	Otto Benndorf	1872	
	Friedrich Schubert Ř	1878	
	Eugen Petersen	1879	
	Karl Holzinger	1908	1928
	Alfred Klotz	1918	
	Alois Rzach	1909	1928
	Sigfried Reiter	1924	1934
	Edgar Martini	1924	1931
	Theodor Hopfner	1927	1943
	Maximilian Adler	1937	
	Richard Mathiowetz	1941	1943
	Bruno Bayer (Brno)	1940	1943
jazyk český	František Ladislav Čelakovský	1850	1852

²²⁶ Heslo: *Holzinger von Weidich, Carl (1849-1935), Altphilologe*. In: Österreichisches Biographisches Lexikon. https://www.biographien.ac.at/oeb1/oeb1_H/Holzinger-Weidich_Carl_1849_1935.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=karl%20holzinger (27.3.2022).

²²⁷ Zkoušky z řečtiny.

²²⁸ Uvolněn z funkce.

Václav V. Tomek	1852	1854
Martin Hattala	1854	
Franz Spina	1918	1937
Reinhold Trautmann	1918	1919
Gerhard Gesemann	1924	1937
Ferdinand Liewehr	1930	1937
Eugen Rippl	1933	1943
Konrad Bittner	1940	1941
češtinu a slovenštinu Karl Hofmann	1941	1943
jazyk německý Karl August Hahn	1850	1851
August Schleicher	1851	1857
Konstantin Höfler L ²²⁹	1853	1870
Johann Kelle	1857	1900
Ernst Martin	1874	
Adolf Hauffen	1918	1929
Primus Lessiak	1918	1919
August Sauer	1918	1926
Erich Gierach	1924	1935
Josef Wihan	1924	1929
Gustav Jungbauer V	1927	1942
Ernst Schwarz	1936	1942
Herbert Cysarz	1929	1937
Erich Trunz	1941	1943
Vinzenz Vogt	1940	1943
francouzštinu a italštinu Gustav Rolin (po roce 1932 pouze francouzština)	1918	1935
francouzštinu Erhard Preißig (od roku 1940 i italštinu)	1935	1943
jazyk anglický Rudolf Brotanek	1918	1919
Otto Funke	1919	1926
Leo Hibler ²³⁰	1928	
Adolf Rotter	1933	1943
Rudolf Ullrich	1940	1943
ruštinu Gerhard Gesemann	1940	1943
Edmund Schneeweis	1940	1943
filozofii Řehoř Zeithammer	1850	1852
(a světový názor, od 1940) Robert Zimmermann	1853	1861
Johan Heinrich Löwe	1856	
Wilhelm Volkmann	1861	1877
Otto Willmann	1874	
Oskar Kraus	1918	1937
Wendelin Toischer	1918	1919

²²⁹ Literatura.

²³⁰ MAAS, Utz. *Hibler-Lebmannsport, Leo von*. 3.5.2018. <https://zflprojekte.de/sprachforscher-im-exil/index.php/catalog/h/258-hibler-lebmannsport-leo-von> (6.3.2022).

Ernst Otto	1926	1942
Rudolf Carnap	1933	1937
Johannes Lindworsky	1929	1937
Emil Utitz	1935	1937
Kurt Schilling	1940	1941
Hans Günther		1941 1943
pedagogiku Josef Hampel	1924	1932 (1938)
Ernst Otto	1926	1942
Johannes Lindworsky	1929	1937
všeobecný dějepis Karl Johann Vietz	1850	1862
Otto Hirschfeld	1873	
a zeměpis Konstantin Höfler	1853	zeměpis 1877
rakouský dějepis Václav V. Tomek	1853	1873
a zeměpis Karl Johann Vietz	1861	1862
Konstantin Höfler	1874	zeměpis 1877
dějepis Samuel Steinherz	1918	1927
Heinrich Swoboda	1918	1926
Emil Werunsky	1918	1926
Hans Hirsch	1924	1926
Theodor Mayer	1924	1929
Wilhelm Wostry	1924	1943
Arthur Stein	1927	1937
Anton Ernstberger	1936	1943
Josef Pfitzner	1930	1942
Heinz Zatschek	1930	1941
	1943	
Viktor Ehrenberg	1931	1937
Rudolf Kubitschek (od r. 1942 Plzeň)	1941	1943
dějiny umění Alois Grünwald	1918	1919
Ernst Swoboda	1936	
Karl Maria Swoboda	1940	1942
dějiny umění Rudolf Hönigschmi(e)d	1933	1937
a praktická estetika		
kreslení aktů, figurální kreslení, Anton Hönich	1933	1937
nauku o harmonii Alois Rieber	1933	1937
barev a kompozice		
ornamentální kreslení Fritz Lehmann	1933	1942
a malbu akvarelů		
anatomie při zk. Otto Grosser	1933	1942
z kreslení		
kreslení Alois Rieber	1940	1942
Heinrich Hönich	1940	1943
Friedrich Kausek	1940	1943
zeměpis Dionys Grün	1877	
Friedrich Machatschek	1918	1924
Rudolf Spitaler	1924	1930

Franz Wähler	1924	1927
Bernhard Brandt	1926	1937
Karl Adalbert Sedlmeyer	1936	1943
Roman Lucerna	1938	1943
Erich Spengler	1940	1942
Hans Spreitzer	1940	1943
Willi Czajka	1941	1943
Adolf Knöbel	1941	1943
geologii Franz Wähler	1924	1927
Adalbert Liebus	1928	1937
Erich Spengler	1929	1940
paleontologii Adalbert Liebus	1940	1942
matematiku Vilém Matzka	1850	1873
Joseph Georg Böhm	1853	1855
Heinrich Durége	1873	
Karl Carda	1918	1937
Anton Grünwald	1918	1919
Gerhard Kowalewski	1918	
	1940	1943
Georg Pick	1918	1930
Ludwig Berwald	1923	1937
Karl Löwner	1931	1937
Paul Funk	1931	1937
Ernst Lammel	1939	
Karl Mack	1940	1943
Hans Petersson	1941	
Hugo Knobloch	1941	1943
deskriptivní geometrii Anton Grünwald	1918	1919
Karl Mack	1918	1937
fyziku František Adam Petřina	1850	1855
Karl Wersin	1855	1856
Pierre	1856	1867
Ernst Mach	1867	
Ferdinand Lippich	1879	
Frank Philipp	1918	1937
Anton Lampa	1918	1919
Heinrich Rausch-Traubenberg	1924	1930
Reinhold Fürth	1933	1937
Walter Glaser	1939	
	1942	1943
Bernhard Gudden	1940	1943
Karl Lichtenecker	1940	1942
Hugo Waniek	1941	1943
mineralogii a botaniku August Emanuel Reuss	1850	1863
Viktor Pierre	1863	1863
botaniku Fridrich Stein	1863	1873

Adolf Weiss	1874	
Beck Mannagetta Günther	1918	1926
Ernst Georg Pringsheim	1923	1937
Fritz Knoll	1923	1932
Adolf Pascher	1924	1943
Viktor Czurda	1939	1942
Josef Gicklhorn	1940	1943
mineralogii Franz Nickerl	1863	1864
Wiktor Zepharovich	1864	
Michael Stark	1919	1942
zoologii Jan Evangelista Purkyně	1850	1856
Fridrich Stein	1856	
Franz Wagner-Kremsthal	1924	1925
Karl Cori	1921	1935
Emanuel Trojan	1924	1937
biologii Franz Peterschilka	1941	
chemii Hans Meyer	1918	1936
Ludwig Storch	1918	1932
Alfred Kirpal	1936	
Karl Ludwig Wagner	1936	1938
Ernst Waldschmidt – Leitz	1938	1943
Kurt Braß	1940	1943
Konrad Benhauer	1940	1943
Hans Waldmann	1941	1943
Otto Mather	1941	1943
tělesnou výchovu Bruno Saurbier	1940	1943
Fritz Schellong	1940	
Edgar Tusch	1940	1943
Bruno Ferch	1941	1943
muzikologii Guistav Becking	1941	1942
a dějiny hudby		
housle Johann Koch	1941	1942
klavír Franz Langer	1941	1942
hudební teorii Theodor Veidl	1941	1942
hudbu Josef Peschek	1941	
? Robert Anger (Ústí nad Labem)	1942	1943
Franz Bogner	1942	1943
Leo Böhm (Liberec)	1942	1943
Viktor Denk	1942	1943
Emil Funeck (Liberec)	1942	1943
Alfred Grimm (Jablonec nad Nisou)	1942	1943
Josef Hanika	1943	
Franz Hüller (Ústí nad Labem)	1942	1943
Willi Hüttl	1942	1943
Friedrich Kabesch (Česká Lípa)	1942	1943
Max Klinger (Děčín)	1942	1943

Gottfried Koller	1942	1943
Eugen Lemberg (Liberec)	1942	1943
Herbert Peukert (Liberec)	1942	1943
Hans Rohrbach	1942	1943
Karl Rother (Liberec)	1942	1943
Josef Wagner (Ústí nad Labem)	1942	1943

Příloha č. 2 - Členové české sekce Vědecké zkušební komise pro učitelství na gymnáziích, od roku 1882 České vědecké zkušební komise pro učitelství na gymnáziích a od roku 1911 středních školách

System tohoto přehledu a členy komise činné na české filozofické fakultě mezi lety 1882 až 1939 jsem přejal z Nástinu dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze od Josefa Petráň.²³¹ Historik Petráň ve svém přehledu neuvedl členy komise působící mimo filozofickou, které jsem doplnil ze seznamů osob.²³² Starší údaje jsem zjistil díky dokumentům z kartonu při fondu Českého místodržitelství²³³ a knihy normálií.²³⁴ Údaje z let 1938 až 1939 jsem zjistil z fondu české zkušební komise a případně jejich předmět jsem zjistil ze seznamu osob v roce 1948.²³⁵ Pokud se mi nepodařilo vyhledat obor daného zkoušejícího, určil jsem jej podle zdroje uvedeného v poznámce pod čarou.

Ředitelé (předsedové):

Václav Vladivoj Tomek 1871–1891

Čeněk Strouhal 1892–1922

Josef Janko 1923–1939

Viktor Trkal 1939

Tajemníci:

Emil Frida 1882–1890

Emanuel Čuban 1891–1916

JUC Jaroslav Bechyně 1917

Náměstek:

František Josef Studnička 1885–1903

Místoředitelé:

Josef Král 1907–1917

Josef Janko 1921–1922

²³¹ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332-334.

²³² *Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1919–1937; *Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1919–1935; *Osobní stav c. k. České univerzity Karlo-Ferdinandovy*. Praha 1905-1918.

²³³ Národní archiv. České místodržitelství Praha (1856–1883). Ka. č. 1023, sig. 26/4/16.

²³⁴ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na gymnáziích Karlo-Ferdinandovy univerzity (1850–1871), *Knihy normálií*, inv. č. 437.

²³⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). *Personálie členů a složení zkušební komise*. Ka. č. 2-3. *Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1948.

Karel Petr 1923–1939
 Jan Bělehrádek 1938-1939
 František Kadeřávek 1933–1935
 Oldřich Blažíček 1936
 Karel Vávra 1937–1939

Komise pro	Členové	od	do
filozofii	Josef Durdík	1882	1884
	Gustav Lindner	1882	1884
filozofickou propedeutiku	Josef Durdík	1871	1874
filozofii	Josef Durdík	1880	1902
a pedagogiku	Gustav Lindner	1885	1887
	Tomáš G. Masaryk	1891	1915
	František Drtina	1903	1925
	František Krejčí	1917	1926
	Otakar Kádner	1917	1926
	Josef Hendrich	1925	1926
filozofii	František Krejčí	1927	1929
	Jan Kozák	1929	1939
	Vilém Forster	1932	
	František Šerácký	1932	1939
	Josef Král	1933	1939
	Albína Dratvová	1938	1939
pedagogiku	Otakar Kádner	1927	1936
	Josef Hendrich	1927	1928
		1938	1939
	Václav Příhoda	1927	1935
		1938	1939
	Jiří Klíma	1929	1935
		1938	1939
dějepis všeobecný a zeměpis	Antonín Gindely	1871	1871
	Jan Lepař (1871)	1874	1880
	Jaroslav Goll	1879	
dějepis rakouský a zeměpis	Václav V. Tomek	1874	
dějepis	Václav Vladivoj Tomek	1885	1888
	Jaroslav Goll	1885	1890
	Josef Konstantin Jiřeček	1888	1890
dějepis všeobecný	Jaroslav Goll	1880	1891
	Josef Konstantin Jiřeček	1891	
dějepis rakouský	Václav V. Tomek	1880	1891
	Antonín Rezek	1891	
dějepis	Jaroslav Goll	1892	1914

Josef Konstantin Jireček	1892	1893
Antonín Rezek	1892	1896
Josef Pekař	1899	1936
Jaroslav Bidlo	1905	1938
Josef Šusta	1907	1939
Emanuel Peroutka	1910	1913
Václav Novotný	1919	1932
Gustav Friedrich	1933	1939
Josef Dobiáš	1933	1939
Otakar Odložilík	1932	1939
Milada Paulová	1938	1939
Karel Stloukal	1938	1939
zeměpis Jan Lepař	1880	
Jan Palacký	1885	1902
Karel Kořistka	1892	1902
František Augustin	1903	1909
Jan N. Woldřich	1903	1905
Filip Počta	1901	1923
Václav Švambara (1908) ²³⁶	1910	1937
Viktor Dvorský	1920	1933
Jiří V. Daneš	1925	1926
Bedřich Šalomon	1930	1939
Václav Dědina	1932	1939
Josef Pohl	1937	1939
Jiří Král	1939	
dějiny umění Bohumil Matějka	1905	1910
klasičtí filologové Jan Kvíčala	1871	1905
Fridrich Niederle	1874	1877
(Eduard Novotný	1875) ²³⁷	
František Velišský	1876	1878
Eduard Kastner	1877	1890
Josef Král	1892	1917
Robert Novák	1897	1915
František Groh	1907	1935
Otakar Jiráni	1917	1934
Karel Wenig	1921	1929
Antonín Salač	1933	1939
Bohumil Ryba	1935	1939
Karel Svoboda	1936	1939
jazyk český Martin Hattala	1871	1874
zemské jazyky Martin Hattala	1882	1884
Jan Gebauer	1880	1884

²³⁶ Od dat uvedených v závorkách koexaminátor.

²³⁷ Zastupoval Niederleho kvůli nemoci.

jazyk český Martin Hattala	1880	1892
Jan Gebauer	1885	1907
František Pastrnek	1899	1923
Jiří Polívka	1907	1923
Emil Smetánka (1907)	1910	1923
Jan Voborník	1913	1923
Jan Jakubec	1923	
Karel Hikl	1923	
jazyk slovenský Jaroslav Vlček	1922	1923
jazyk česko – František Pastrnek	1924	1926
slovenský Jiří Polívka	1924	1926
Emil Smetánka	1924	1939
Jan Jakubec	1924	1932
Jaroslav Vlček	1924	1930
Jan Voborník	1924	1925
Karel Hikl V ²³⁸	1924	1939
Jan Menšík V	1925	1939
Miloš Weingart	1928	1939
Miloslav Hýsek	1929	1939
Albert Pražák	1933	1939
Vladimír Šmilauer	1938	1939
jazyk ukrajinský František Pastrnek	1924	1929
Jiří Polívka	1926	1928
Alexander Kolessa	1929	1939
jazyky jihoslovenské Matyáš Murko	1924	1932
Frank Wollmann	1933	1935
Jiří Horák	1936	1939
Miloš Weingart	1938	1939
jazyk ruský a polský Jiří Polívka	1924	1925
a jazyk podkarpato- Vladimír Francev	1924	1925
ruský jako vyučovací		
jazyk ruský a podkar- Jiří Polívka	1926	1928
pato-ruský Vladimír Francev V	1926	1939
Eugen A. Ljackij	1932	1939
Jiří Horák	1936	1937
jazyk ruský Vilém Mathesius	1938	1939
jazyk polský Vladimír Francev	1926	
Maryan Szykowski	1926	1939
jazyk maďarský František Brábek V	1924	1926
Pavel Bujnák V	1927	1932

²³⁸ Symbol v za jménem znamená examinátor vyučovacího jazyka.

František Jančovič	1935	1939
jazyk francouzský Jan Urbaník Jarník	1885	1923
Maxmilián Křepinský	1921	1939
Jaroslav Hruška	1924	1929
Josef Dvořák	1930	1939
Karel Titz	1933	1939
Josef Kopal	1938	1939
jazyk německý Jan Gebauer	1871	1885
Václav Em. Mourek	1885	1912
Arnošt Kraus	1899	1929
Josef Janko	1910	1939
Jaroslav Hruška	1913	1923
Otakar Fischer	1929	1937
Vojtěch Jirát	1937	1939
Ladislav Hegr	1938	1939
jazyk anglický Vilém Mathesius	1911	1939
Bohumil Trnka	1933	1939
jazyk italský Maxmilián Křepinský	1921	1939
Arturo Cronia	1936	1937
jazyk novohebrejský Rudolf Růžička	1935	1939
Isidor Hirsch	1935	1939
matematiku František Studnička	1871	1874
matematicko-příro – František Studnička	1882	1884
přírodovědecké obory Augustin Seydler	1882	1884
Antonín Frič	1882	1884
Ladislav Čelakovský	1882	1884
Karel Vrba	1882	1884
matematiku František Studnička	1880	1903
Eduard Weyr	1892	1903
Gabriel Blažek	1904	1907
Karel Petr	1904	1937
Jan Sobotka	1905	1930
Augustin Pánek	1906	1909
Matěj Norbert Vaněček	1910	1921
Bohumil Bydžovský	1921	1939
Miloš Kössler	1925	1939
Vojtěch Jarník	1930	1939
Václav Hlavatý	1932	1939
Vladimír Kořínek	1936	1939
deskriptivní Josef Šolín	1885	1901
geometrii František Tilšer	1886	1895
Karel Pelz	1897	1907

Vincenc Jarolímek	1908	1914
Bedřich Procházka	1910	1924
František Kadeřávek	1926	1939
Jan Sobotka	1930	
Josef Kounovský	1932	1939
Václav Hlavatý	1932	1939
fyziku Ignác Axamit	1871	1878 ²³⁹
Čeněk Strouhal	1885	1921
Augustin Seydler	1878	1891
František Kolářek	1892	1914
Karel Domalíp	1902	
Bohumil Kučera	1910	1920
František Závíška	1920	1939
Václav Posejpal	1920	1934
Augustin Žáček	1923	1939
Vojtěch Jarník	1930	1932
Viktor Trkal	1930	1939
Václav Dolejšek	1935	1939
zoologii Antonín Frič	1871	1902
František Vejvodovský	1892	1921
Alois Mrázek	1920	1923
Jaromír Wenig	1923	1932
Julius Komárek	1930	1939
Viktor Janda	1933	1939
Václav Breindl ²⁴⁰	1938	1939
botaniku Ladislav Čelakovský	1871	1902
Josef Velenovský	1898	1926
Bohumil Němec	1920	1939
Karel Domin	1920	1939
mineralogii Jan Krejčí	1871	1872
Emanuel Bořický	1872	1874
Karel Vrba	1885	1917
František Slavík	1917	1939
Josef Kratochvíl	1926	1939
geologii Radim Kettner	1924	1939
Jaroslav Perner	1930	1939
Josef Augusta ²⁴¹	1938	1939

²³⁹ Heslo: *Axamit, Ignác*. In: OSN II. Praha 1889, s. 1115.

²⁴⁰ KOLEŠKA, Zdeněk. *BREINDL Václav 29.12.1890-14.6.1948*.

http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/BREINDL_V%C3%A1clav_29.12.1890-14.6.1948 (18.3.2022).

²⁴¹ Heslo: *Josef AUGUSTA*. In: Slovník české literatury po roce 1945.

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=271&hl=Josef+Augusta+> (18.3.2022).

Odolen Kodym ²⁴²	1939	
chemii Vojtěch Šafařík	1885	1892
Karel Preis	1885	1907
Bohuslav Brauner	1898	1920
Bohuslav Raýman	1898	1910
Emil Votoček	1910	1924
	1932	1937
Jan Štěrba-Böhm	1920	1936
František Plzák	1921	1939
Jaroslav Heyrovský	1923	1939
Jindřich Křepelka	1926	1939
Oldřich Tomíček	1930	1939
Kreslení:		
perspektivu František Kadeřávek	1932	1937
geometrie Josef Kounovský	1932	1939
se zvl. zřetelem ke kreslení		
plastickou anatomii Karel Weigner	1932	1936
Karel Žlábek	1937	
dějiny umění Antonín Matějček	1932	1937
figurální kresbu Oldřich Blažíček	1932	1939
pro modelování Josef Drahoňovský	1932	1937
ornamentální kreslení Jan Beneš	1932	1934
Karel Vávra	1935	1939
technologii materiálů František Petr	1932	1937
používaných ve výtvarnictví		
praktickou estetiku Vilém Dvořák	1932	1937
nauku o barvách, Bořivoj Hnátek	1932	1937
barevné harmonii a kompozici		
somatologii a hygienu Jindřich Matiegka	1905	1931
tělocvik: Karel Hala	1938	1939
Ferdinand Horák	1938	1939
Eduard Tauc	1938	1939
Marie Provazníková – Kaloušová	1938	1939
Eduard Šimon	1938	1939
Rudolf Žáček	1938	1939
anatomii Ladislav Borovanský	1938	1939
kandidátky Eleonora Hájková – Buddeusová	1938	1939
Jiřina Kněnická – Houšková	1938	1939
šerm Adam Sokolowski	1938	1939
plavání Vladimír Hanák	1938	1939
Vladimír Wiedermann	1938	1939
lehkou atletiku Zdeněk Dalibor	1938	1939
první pomoc Jan Zahradníček	1938	1939

²⁴² CHODĚJOVSKÝ, Jan. *Odolen Kodym*. 17.1.2013. <http://abicko.avcr.cz/2013/01/10/> (18.3.2022).

Příloha č. 3 - Členové Zkušební komise pro učitelství na středních školách 1945-1948, od roku 1948 Zkušební komise pro učitelství na gymnáziích

Údaje mezi lety 1939 až 1945 jsem nedohledal. Tabulka končí rokem 1948, protože poté nejsou data z důvodu ochrany osobních údajů zveřejněna. Z důvodu platnosti nařízení od 5. května 1945 jsem v příloze uvedl zkoušející členy sekce pro výtvarnou výchovu již od roku 1945, navzdory tomu, že zmínka o této sekci pochází až z roku 1946. Data jsem získal díky personáliím z fondu české zkušební komise a seznamu osob a ústavů Univerzity Karlovy z roku 1948.²⁴³

Předseda: Viktor Trkal 1945-1948

Místopředseda: Antonín Salač 1945-1948

Tajemník komise: Jindřich Roubal 1948

Náměstek předsedy v sekci pro hudební výchovu: Josef Hutter 1945-1948

Bohumil Liebich 1948

Adolf Cmíral 1948

Náměstek předsedy v sekci pro tělesnou výchovu: Jan Bělehrádek 1945-1948

Jiří Malý 1946

Eduard Šimon 1946-1948

Jiří Malý 1948

Náměstek předsedy v sekci pro výtvarnou výchovu:

František Kadeřávek 1945-1946

František Vyčichlo 1946-

Martin Salcman 1948

Komise pro	Členové	od	do
klasickou filologii	Antonín Salač	1945	1948
	Karel Svoboda	1945	1948
	Bohumil Ryba	1945	1948
	Zdeněk Vysoký	1948	

jazyk český Emil Smetánka 1945 1946

Albert Pražák 1945 1948

Jiří Horák 1945 1948

Bohuslav Havránek 1945 1948

Julius Dolanský (– Heidenreich) 1945 1948

J. B. Čapek 1945 1948

Vladimír Šmilauer 1945 1948

Václav Vážný 1945 1948

František Jílek (– Oberpfalcer) 1945 1948

²⁴³ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2–3; *Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí ve studijním roce 1948*. Praha 1948, s. 168-174.

František Ryšánek	1948	
Karel Krejčí	1948	
Felix Vodička	1947	1948
Antonín Grund	1947	1948
jazyk český vyučovací Jan Menšík	1945	1947
Julius Dolanský – Heidenreich	1945	1946
Jindřich Haller	1945	1948
Vladimír Šmilauer	1948	
Jiří Haller	1948	
Jan Kaňka	1947	1948
Agathon Koníř	1947	
jazyk slovenský vyučovací Želmíra Gašparíková	1947	1948
(V. Polák	1947)	
jazyk ruský a polský, též jako jazyky vyučovací		
Jiří Horák	1945	1948
Bohuslav Havránek	1945	1948
Julius Dolanský (– Heidenreich)	1945	1948
Bohumil Mathesius	1946	1948
Leontij Kopeckij	1948	
Karel Horálek	1947	1948
Ivan Pankevych	1948	
Ivan Zilynski	1948	
jazyk polský, též jako jazyk vyučovací		
Marjan Szykowski	1945	1948
Karel Krejčí	1945	1948
jazyk srbochorvatský Bohumil Havránek	1945	1948
Julius Dolanský (– Heidenreich)	1945	1948
Otakar Kolman	1945	1948
jazyk anglický Bohumil Trnka	1945	1948
Otakar Vočadlo	1945	1948
Zdeněk Vančura	1945	1948
jazyk francouzský Maxmilián Křepinský	1945	1946
Vladimír Buben	1946	1948
jazyk francouzský a italský Josef Kopal	1945	1948
Josef Dvořák	1945	1948
jazyk italský a španělský Václav Černý	1946	1948
jazyk německý Antonín Beer	1945	1948
Ladislav Hégr	1945	1946
Hugo Siebenschein	1945	1948
Leopold Zatočil	1948	

filozofii Josef Král	1945	1946
Jan Blahoslav Kozák	1945	1948
Otakar Matoušek	1945	1946
Albína Dratvová	1945	1948
Ladislav Rieger	1948	
Josef Stavěl	1947	1948
Jan Doležal	1947	1948
Jan Patočka	1948	
Josef Beneš	1948	
pedagogiku Josef Hendrich	1945	1948
Václav Příhoda	1945	1948
dějepis Václav Chaloupecký	1945	1948
Josef Dobiáš	1945	1948
Otakar Odložilík	1945	1948
Karel Stloukal	1945	1948
Milada Paulová	1945	1948
zeměpis Bedřich Šalomon	1945	1948
Josef Pohl	1945	1946
Jiří Král	1945	1948
Josef Kunský	1945	1948
Karel Kuchař	1945	1948
Vladimír J. Novák	1945	1948
Josef Doberský	1948	
matematiku Bohumil Bydžovský	1945	1948
Miloš Kössler	1945	1948
Vojtěch Jarník	1945	1948
Václav Hlavatý	1945	1948
Vladimír Kořínek	1945	1948
Eduard Čech	1948	
fyziku August Žáček	1945	1946
Viktor Trkal	1945	1948
Alois Wangler	1945	1946
Václav Petržílka	1948	
deskriptivní geometrii František Kadeřávek	1945	1946 K
Josef Kounovský	1945	1946
Václav Hlavatý	1945	1948
František Vyčichlo	1945	1948
Eduard Čech	1948	
Karel Havlíček		1948
přírodopis Julius Komárek	1945	1948
Václav Breindl	1945	1946
Jiří Malý	1945	1948
František Slavík	1945	1948

(Jiří Novák	1946)	
Josef Kratochvíl	1945	1948
Radim Kettner	1945	1948
Odolen Kodym	1945	1948
Josef Augusta	1945	1948
Sylvestr Prát	1948	
Otta Jírovec	1948	
chemii Jindřich Křepelka	1945	1946
Oldřich Tomíček	1945	1948
Josef Frejka	1945	1948
Rudolf Brdička	1948	
hudební výchovu:		
sborový zpěv a praktický výstup Oldřich Hilmer	1945	1946
František Lesek	1948	
klavír Albín Šíma	1945	1948
A. Dolínská	1948	
housle Jindřich Feld	1945	1946
J. Micka	1948	
intonaci Method Doležil	1945	1946
varhany Bedřich Wiedermann	1945	1946
harmonii a kontrapunkt Karel Janeček	1945	1948
hudební formy František Pícha	1945	1948
hudební pedagogiku a metodu školské výchovy		
Bohumil Liebich	1945	1948
Adolf Cmíral	1948	
dějiny hudby a estetiku Josef Hutter	1945	1948
Antonín Sychra	1948	
harmonie a nauka o nástrojích		
Eduard Herzog	1948	
hra a čtení partitur, klavírní doprovod z listu a improvizace doprovodu		
ke klavírní písni		
Bohumil Špidra	1948	
výchova hlasu Jarmila Tomášková	1948	
Věra Mráčková	1948	
výchova sluchová a zpěv z listu		
František Sýkora	1948	
František Zrno	1948	
tělesnou výchovu:		
anatomii Ladislav Borovanský	1945	1946
Jaroslav Fleischmann	1948	
fyzilogii Jan Bělehrádek	1945	1948
Vladimír Kruta	1945	1948
zdravovědu Jiří Král	1945	1948
?(Oldřich Hradil	1947)	
hygienu Miloš Kredba	1948	
obecný úvod do teorie tělesné výchovy		
Jiří Wála	1948	

teorii, systematiku a metodiku	Ferdinand Horák	1945	1946
dějiny a literaturu/ organizace tělesné a branné výchovy			
	Karel Hala	1945	1948
praktický výcvik v tělocvičně	Rudolf Žáček	1945	1946
	Ladislav Serbus	1948	
	Marie Kaloušníková – Provazníková	1945	1946
lehká atletika	Eduard Šimon	1945	1948
	Dalibor Zdeněk	1945	1946
	Karel Kněnický	1947	1948
LA u žen	Zdeněk Dalibor	1945	1946
	Eleonora Buddeusová	1946	1948
tělocvičné a sportovní hry	Zdeněk Dalibor	1945	1948
	Jiřina Kněnická – Houšková	1945	1948
plavání, skoky do vody, záchrana tonoucích			
	Vladimír Wiedermann	1945	1946
	Vladimír Hanák	1945	1946
	Vladimír Vltavský	1945	1946
	Rudolf Štorkán	1947	1948
	Miloslav Hoch	1947	1948
první pomoc	Miroslav Jaroš	1945	1948
šerm	Adam Sokolowski	1945	1946
výtvarnou výchovu:			
kreslení figurální a studie akvarelem			
	Oldřich Blažíček	1945	
	Cyril Bouda	1945	1948
	Martin Salcman	1945	1948
kreslení ornamentální	Josef Sejpka	1945	1948
	Alois Houba	1945	1946
architektoniku	Alois Houba	1948	
modelování	Karel Lidický	1945	1948
geometrie se zvláštním zřetelem na kreslení			
	Josef Kounovský	1945	1946
deskriptivní geometrii	Karel Havlíček	1948	
perspektivu s naukou o osvětlení			
	František Kadeřávek	1945	1946
	František Vyčichlo	1945	1946
plastickou anatomii	Ladislav Borovanský	1945	1946
	Josef Zrzavý	1947	1948
dějiny umění a historických slohů			
	Vladimír Denkstein	1945	1948
praktickou estetiku	František Kovárna	1945	1946
technologie materiálů používaných ve výtvarnictví			
	Miloslav Hégr	1945	1948
nauku o barevné harmonii a kompozici			
	Bořivoj Hnátek	1945	1946
	Karel Hanuš	1945	1948
metodiku výtvarné výchovy	Václav Živec	1948	

Příloha č. 4 – Vybraní členové české zkušební komise

Otakar Jiráni (1879-1934) napsal nejpodrobnější českou mluvnici latinského jazyka. Působil na filozofické fakultě od Kvíčalovy smrti v roce 1909. Zaměřoval se na latinskou mluvnici, dějiny literatury a reálie.²⁴⁴ V akademickém roce 1929/30 zastával post rektora filozofické fakulty. Zimním semestrem 1933/4 přestál Jiráni vyučovat.²⁴⁵ Zkušební komise navrhla profesora českého vyššího gymnázia v Truhlářské ulici Otakara Jirániho jmenovat zkoušejícím klasické filologie, což Ministerstvo kultu a vzdělávání dne 13. října 1917 potvrdilo.²⁴⁶ U komise působil až do roku 1934.²⁴⁷

Albert Pražák (1880-1956) patřil k dlouholetým a aktivním členům zkoušejícím češtinu. V letech 1906–1914 vyučoval jako středoškolský profesor na několika pražských školách.²⁴⁸ V roce 1933 se vrátil z Bratislavy. Marně se snažil sjednotit vývoj české a slovenské literatury. Předsedal Čestnému soudu, jenž umožňoval uchazečům studovat na univerzitě na základě jejich jednání v období okupace. Dějiny české literatury přednášel opět po roce 1945.²⁴⁹ Profesor dr. Jan Jakubec navrhoval 13. května 1932 vedení zkušební komise jmenovat doktora Alberta Pražáka z Komenského univerzity v Bratislavě, protože podle starého zkušebního řádu se mělo zúčastnit zkoušky z češtiny více než 150 kandidátů, kteří potřebovali více zkoušejících.²⁵⁰ Jazyk český jako vyučovací zkoušel Albert Pražák mezi

²⁴⁴ HAVRÁNEK, Jan a kol. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802-1918*. Praha 1997, s. 164-166.

²⁴⁵ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 153, 554.

²⁴⁶ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁴⁷ Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí. Praha: Akademický senát Karlovy University v Praze, 1919–1938, 1948; PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁴⁸ CHODĚJOVSKÝ, Jan. *Albert Pražák (11. 6. 1880–19. 9. 1956)*. 25.6.2008.

<http://abicko.avcr.cz/archiv/2006/2/09/> (7.4.2022). z tohoto zdroje dále stojí za zmínku, že v září 1939 měl projev k 2. výročí úmrtí T. G. Masaryka v září 1939. Díky spolupráci s domácím odbojem působil v květnu 1945 v čele České národní rady a byl několik dnů dokonce "prvním mužem" ve státě.

²⁴⁹ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 144, 242-243, 435-436.

²⁵⁰ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

lety 1933 až 1939 a po válce.²⁵¹ V rámci vyplňování údajů pro potřeby komise napsal v roce 1949, že bydlel v pražské Chotkově ulici číslo 4, kde ho bylo možné zastihnout mezi 13. až 14. hodinou, na ústavu ve Smetanově ulici číslo 5, kde byl od úterý do čtvrtka mezi půl desátou až půl dvanáctou. Dopisy chtěl posílat přímo do bytu.²⁵²

Vladimír Francev (1867-1942) zkoušel ruštinu a zároveň podkarpatoruský jazyk. V roce 1922 obsadil rusistickou stolicí. Přednášel o ruském jazyce a literatuře, slovanském národopisu, dějinách ruského slavjanofilství a cyrilské paleografii.²⁵³ Prvního října 1937 byl penzionován.²⁵⁴ Dne 22. listopadu 1922 jej ministr školství jmenoval zkoušejícím ruštiny a polštiny.²⁵⁵ Od roku 1924 prováděl zkoušky z jazyka ruského, polského a podkarpatoruského, jenž se zkoušel jako vyučovací. Polštinu zkoušel do roku 1926 a ostatní jazyky do roku 1937.²⁵⁶

Bývalý profesor Lvovské univerzity **Alexandr Kolessa** (1867-1945) působil u komise jako zkoušející ukrajinštiny. Roku 1926 zahájil intenzivní výuku ukrajinského jazyka. Od roku 1931/32 vedl ukrajinské oddělení slovanského semináře.²⁵⁷ Do penze odešel 1. října 1937²⁵⁸. Od roku 1929 do roku 1939 zkoušel u komise ukrajinský jazyk.²⁵⁹

Marian Szykowski (1883-1952) byl rodilým mluvčím polštiny, již zkoušel. Na pozvání přišel v roce 1923 z Jagellonské univerzity v Krakově, aby se stal

²⁵¹ Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí. Praha: Akademický senát Karlovy University v Praze, 1919–1938, 1948; PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333.

²⁵² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁵³ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 141

²⁵⁴ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 357. Dále zdroj zmiňuje jeho předchozí působení na univerzitách ve Varšavě a v Rostově.

²⁵⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁵⁶ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁵⁷ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 142.

²⁵⁸ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 360.

²⁵⁹ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333. Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2–3.

vedoucím polonistického oddělení.²⁶⁰ Dne 10. července 1925 jmenovalo Szyjkowského do funkce examinátora pro polský jazyk při zkušební komisi Ministerstvo školství a národní osvěty.²⁶¹ V této funkci působil do roku 1939 a poté v poválečném období, kdy měla polština zároveň postavení vyučovacího jazyka.²⁶²

František Brábek (1848-1926) vytvořil Příruční maďarsko-český slovník. Od studijního roku 1875/76 až do roku 1926 vyučoval též jako úplně první lektor maďarštinu na pražské české technice. Podle seznamů přednášek vyučoval maďarskou gramatiku po dobu svého nepřetržitého působení na pražské filozofické fakultě od zimního semestru 1883/84 až do letního semestru 1925/26, kdy zemřel dne 23. května 1926.²⁶³ Ministerstvo školství a národní osvěty zaslalo dne 3. března 1921 České zkušební komisi pro učitelství na středních školách návrh Ústředního spolku českých profesorů na jmenování Františka Brábka zkoušejícím maďarštiny, což 22. listopadu 1922 ministerstvo učinilo. V dokumentu ze dne 28. července 1921 je zmíněno, že dosud komise nezkoušela z jiného vyučovacího jazyka než českého a nemá žádných dalších návrhů, dokud se tato pozice neobsadí v Bratislavě.²⁶⁴ Mezi lety 1924 až 1926 zkoušel maďarštinu jako vyučovací jazyk.²⁶⁵

Rudolf Růžička (1878-1957) zkoušel novohebrejštinu. V roce 1909 se habilitoval na semitskou filologii. V akademickém roce 1921/22 se stal řádným profesorem a ředitelem nově vzniklého semináře pro semitskou filologii. V akademickém

²⁶⁰ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 142.

²⁶¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

²⁶² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3; Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí. Praha: Akademický senát Karlovy University v Praze, 1919–1938, 1948; PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333.

²⁶³ JANUŠKA, Jiří. *Dějiny výuky maďarštiny a maďarské filologie na českých univerzitách*. In: *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis*. 52(2), s. 69–100. Praha 2012, s. 72-73. https://karolinum.cz/data/clanek/85/HUCP_2_2012_5_Januska.pdf (3.4.2022). Článek dále uvádí, že Brábek byl nejvýznamnější osobnost na přelomu 19. a 20. století, která chtěla docílit česko-maďarského kulturního sblížení. Rovněž překládal do češtiny maďarskou literaturu a vytvořil česky psanou mluvnici maďarštiny a maďarsko-české a česko – maďarské slovníky.

²⁶⁴ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁶⁵ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333.

roce 1927/28 ji rozdělil na tři oddělení, přičemž hebrejské oddělení svěřil Isidoru Hirschovi.²⁶⁶ Ministerstvo školství a národní osvěty ho jmenovalo společně s Isidorem Hirschem dne 23. února 1935 na zbytek funkčního období mezi lety 1932/33 až 1934/35 jako člena zkušební komise pro novohebrejský jazyk. V komisi působil Rudolf Růžička ještě v letním semestru akademického roku 1938/39.²⁶⁷

Slovinec **Matyáš Murko** (1861-1952) zkoušel srbochorvatštinu. Jako jeden z prvních zahraničních odborníků přišel do Prahy na pozvání roku 1920. Na základě pověření ministerstva školství z roku 1922 vedl Slovanský seminář.²⁶⁸ Návrh na jeho jmenování zkoušejícím srbochorvatštinu podal Ministerstvu školství a národní osvěty Ústřední spolek český profesorů. Dne 3. března 1921 poslalo ministerstvo žádost ke schválení tohoto návrhu dotyčné komisi. Ta ho pravděpodobně schválila, neboť dne 22. listopadu 1922 ho ministerstvo do této funkce jmenovalo.²⁶⁹ Matyáš Murko srbochorvatštinu zkoušel pravděpodobně až do roku 1932.²⁷⁰

Vilém Mathesius (1882-1945)²⁷¹ položil základy české anglistiky. Díky rozhodnutí Ministerstva kultu a vzdělání z roku 1908 ohledně rozšíření výuky angličtiny na středních školách, přesvědčil Viléma Mathesia jeho vzor a profesor Václav Emanuel Mourek, aby se připravil se na akademickou dráhu budoucího anglisty. Mourek se tehdy oprávněně domníval, že se brzo zřídí stolice angličtiny i na české filozofické fakultě. Mathesius se habilitoval v roce 1909, čímž se stal naším úplně prvním anglistou.²⁷² Ministr kultu a vyučování jmenoval soukromého

²⁶⁶ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 150.

²⁶⁷ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁶⁸ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 141.

²⁶⁹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁷⁰ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333.

²⁷¹ HAVRÁNEK, Jan a kol. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802-1918*. Praha 1997, s. 276.

²⁷² DVOŘÁK, Jaromír. *Anglosaská kultura a česká společnost v letech 1918-1938*. 2019.

Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin. Vedoucí práce Šedivý, Ivan, s. 107-109.

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110070/120344790.pdf?sequence=1&isAlloved=y> (9.4.2022). k podrobnějšímu studiu lze doporučit např.: MATHESIUS, Vilém. *Paměti a jiné rukopisy*. Praha 2009.

docenta a profesora reálné školy Viléma Mathesia dne 3. prosince 1911 zkoušejícím angličtiny pro období od akademického roku 1911/12 do 1913/14 na základě návrhu z 29. října 1911. V komisi zkoušel ještě v letním semestru roku 1939.²⁷³

Maxmilián Křepinský (1875-1971) mnoho let zkoušel románské jazyky. Vedl lingvistické oddělení slovanského semináře a pravidelně přednášel o historické mluvnici francouzštiny.²⁷⁴ Návrh na jeho jmenování zkoušejícím italského jazyka podal Ministerstvu školství a národní osvěty Ústřední spolek český profesorů. Dne 3. března 1921 poslalo ministerstvo žádost ke schválení tohoto návrhu dotyčné komisi a již 28. července 1921 komise návrh schválila a na tomtéž spisu zmiňuje, že tehdy již zkoušel francouzštinu. V komisi působil až do roku 1939 a poté opět po válce. Tehdy souhlasil s tím, aby se španělština stala zkušebním předmětem. Předseda komise Trkal navrhoval dne 29. ledna 1946 ministrově školství, aby se profesoru Maxmiliánu Křepinskému při jeho odchodu z komise kvůli dosažení věkové hranice vyslovil dík za jeho činnost.²⁷⁵

Josef Janko (1869-1947) byl spoluautorem čtyřsvazkového Příručního slovníku německo-českého. Od roku 1908 vyučoval na filozofické fakultě. V roce 1912 po smrti V. E. Mourka převzal vedení germánského semináře. Jeho přednášky se zaměřovaly na historickou gramatiku, což zahrnovalo střední horní němčinu, horní němčinu, starou islandštinu, gótštinu, starou angličtinu a německé středověké literární památky.²⁷⁶ V akademickém roce 1921/22 vedl ve funkci děkana filozofickou fakultu. Po jeho odchodu v roce 1945 nebyla dlouho stolice německé řeči a literatury obsazena, protože němčina tehdy zažívala odliv zájmu.²⁷⁷ Josef Janko zkoušel u české komise němčinu od roku 1910 do roku 1939.²⁷⁸ Ve funkci

²⁷³ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

²⁷⁴ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 146.

²⁷⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁷⁶ HAVRÁNEK, Jan a kol. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802-1918*. Praha 1997, s. 276.

²⁷⁷ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 436, 553.

²⁷⁸ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3.

místoředitele komise působil od roku 1921 do roku 1922.²⁷⁹ Ministr školství Milan Hodža odsouhlasil dne 9. ledna 1924 návrh, aby se Josef Janko stal předsedou zkušební komise pro funkční období 1923/4 až 1925/6.²⁸⁰ Tuto funkci vykonával až do roku 1939.²⁸¹

První československý prezident **Tomáš Garrigue Masaryk** (1850-1937) nastoupil v roce 1882 jako vyučující na nově zřízenou českou univerzitu. Při působení na univerzitě se zároveň velmi angažoval ve veřejném životě. Po vypuknutí první světové války odešel roku 1914 do exilu, kde se stal představitelem protirakouského zahraničního odboje.²⁸² Ministr kultu a osvěty jmenoval dne 19. prosince 1891 univerzitního profesora Tomáše Garrigua Masaryka examinátorem filozofie a pedagogiky na základě návrhu ze dne 22. září 1891.²⁸³ Tento obor zkoušel podle Petráně do roku 1915, neboť tento historik čerpal z personálií členů univerzity, jež se vydávaly na daný akademický rok. V tomto případě se jedná o rok 1914/15. Petráň totiž v případě konce působení volil delší variantu, což znamená, že T. G. Masaryk působil velmi pravděpodobně až do svého útěku v roce 1914 ve zkušební komisi.²⁸⁴

Otakar Kádner (1870-1936) patřil k nejvýznamnějším představitelům pedagogiky u nás ve 20. století. Před státními zkouškami z latiny, řečtiny a češtiny začal působit jako suplent na reálném gymnáziu v Praze ve Spálené ulici, potom v Truhlářské ulici. Po státních zkouškách z latiny, řečtiny a češtiny nastoupil jako profesor na gymnázium v Roudnici. Následně vyučoval ještě v Rychnově nad Kněžnou, Pardubicích a Kolíně. V roce 1907 své středoškolské působení završil ve Dvoře

²⁷⁹ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 333.

²⁸⁰ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

²⁸¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3.

²⁸² Heslo: *Tomáš Garrigue Masaryk*. In: Slovník českých filozofů.

<https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/masar.html> (9.4.2022). Profesor Hlavačka na přednášce jako nejlepší přehled o Masarykovi doporučil: POLÁK, Stanislav. *Tomáš Garrigue Masaryk*. Praha 1990.

²⁸³ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁸⁴ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332.

Králové.²⁸⁵ Od roku 1911 vyučoval na filozofické fakultě Karlovy Univerzity.²⁸⁶ Za první republiky vedl pedagogický seminář. Ve školním roce 1927/28 vedl filozofickou fakultu jako rektor.²⁸⁷ V rámci svého působení se snažil dokázat, že pedagogika je samostatným oborem.²⁸⁸ Členové komise Drtina a Čáda žádali ředitelství 4. července 1917, aby jmenovalo na období 1917/18 až 1919/20 doktora Otakara Kádnera zkoušejícím filozofie se zvláštním zřetelem k pedagogice. Žádost ředitelství pravděpodobně schválilo a zaslalo ministrovi kultu a vyučování, který ji schválil dne 24. října 1917.²⁸⁹ Od roku 1927 zkoušel pouze pedagogiku, a to až do roku 1936.²⁹⁰ Nakonec v komisi působil do roku 1939 a opět po válce do roku 1948.²⁹¹

Otakar Odložilík (1899-1973) patřil k významným českým reprezentantům historiografie v anglosaském prostředí. Mimořádným profesorem se stal v roce 1934. Značně ho ovlivnila funkce lektora na School of Slavonic and East European Studies při londýnské univerzitě mezi lety 1928 až 1930. Za druhé světové války emigroval do Velké Británie, kde pracoval pro londýnský odboj. V roce 1948 emigroval do USA, kde vyučoval na univerzitě. Patřil ke znalcům předhusitských, husitských, reformačních myšlenkových proudů a bratrské emigrace díky studiu v domácích i zahraničních archivech.²⁹² Zkoušející dějepisu Jaroslav Bidlo navrhl dne 8. března 1932 jmenovat pracovníka Archivu Ministerstva vnitra doktora Otakara Odložilíka jako svého kolegu pro československé dějiny, aby zastoupil

²⁸⁵ Heslo: *Otakar Kádner*. In: Slovník českých filozofů.

<https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/kadner.html> (8.4.2022). Zájemcům o podrobnější studium lze doporučit např.: KRYŠTOFOVÁ-JUSTOVÁ, Marie – ŠTRAUS, Richard. *100 let pedagogiky na filozofické fakultě Univerzity Karlovy*. Praha 1982.

²⁸⁶ HAVRÁNEK, Jan a kol. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802-1918*. Praha 1997, s. 262.

²⁸⁷ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 129, 554. na s. 511 se zmiňuje jeho návrh na vznik samostatné pedagogické fakulty.

²⁸⁸ Heslo: *Otakar Kádner*. In: Slovník českých filozofů.

<https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/kadner.html> (8.4.2022).

²⁸⁹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

²⁹⁰ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332.

²⁹¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

²⁹² POKORNÁ, Magdaléna. *OTAKAR ODLOŽILÍK (12.1.1899–17.7.1973)*. 25.6.2008.

<http://abicko.avcr.cz/archiv/1999/2/obsah/otakar-odlozilik-12.-1.1899-17.7.1973-.html> (8.4.2022). k detailnímu studiu doporučuji ODLOŽILÍK, Otakar. *Deníky z let 1924-1948 I., II*. Praha 2002, 2003.

dlouho nemocného doktora Václava Novotného a tím se neohrozil průběh následujících zkoušek.²⁹³

Václav Švambara (1866-1939) patřil k významným představitelům oboru geografie. Od roku 1908 řediteloval geografický ústav, přičemž vytvořil v tehdejší novostavbě na Albertově středisko české geografie. Ta poskytovala mezi světovými válkami podklady pro mírová jednání v Paříži. Profesor Švambara odešel z aktivní služby v roce 1936, kdy po něm nebylo jeho místo obsazeno.²⁹⁴ V akademickém roce 1923/24 vedl filozofickou fakultu jako děkan.²⁹⁵ Václav Švambara zkoušel zeměpis u zkušební komise mezi lety 1910 až 1937. Již v roce 1908 se spolupodílel na zkouškách.²⁹⁶ Kvůli své účasti na mezinárodním geologickém sjezdu v Madridu navrhnul doktor Radim Kettner dne 15. dubna 1926, aby ho dr. Josef Kratochvíl, dr. Václav Švambara a Jiří Viktor Daneš zastupovali při letních zkouškách z geologie. Profesor Švambara odpověděl sekretariátu zkušební komise dne 13. listopadu 1927, aby byly rozdílné nároky v nižších ročnících středních škol než ve vyšších, čímž by se těmto kandidátům mohl odpustit geografický seminář a proseminář.²⁹⁷

Václav Hlavatý (1894-1969) byl významným představitelem matematiky. Po studiu na univerzitě dne 19. května 1920 složil zkoušky pro výuku matematiky a deskriptivní geometrie na středních školách. Mezi lety 1919 až 1920 vyučoval na státním reálném gymnáziu na Královských Vinohradech, mezi lety 1920 až 1923 na státní reálce v Lounech a poté mezi lety 1923 až 1931 na státní reálce v Praze VI. Od roku 1926 působil na Českém vysokém učení technickém a od roku 1931 na pražské přírodovědecké fakultě. Nejen v Evropě byl uznávanou kapacitou, proto

²⁹³ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2,3.

²⁹⁴ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 175-176. k detailnějšímu studiu lze doporučit HŮRSKÝ, Josef. *Vzpomínka na Václava Švambaru: k 50. výročí úmrtí*. In: Sborník Československé geografické společnosti. 1989, roč. 94, č. 3, s. 181-184. ISSN 1210-115X.

²⁹⁵ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 554.

²⁹⁶ PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 332; *Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1919–1938.

²⁹⁷ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

v zimním semestru 1937/1938 přišel na pozvání Alberta Einsteina do USA. Za války byl kvůli uzavření českých vysokých škol na dovolené s čekatelným. Začátkem roku 1948 dostal opět od Einsteina pozvání do USA. Kvůli lepším možnostem vědeckého rozvoje a svému politickému názoru v červenci 1948 pozvání přijal a do republiky se nevrátil. Trvale poté působil na Indiana University v Bloomingtonu.²⁹⁸ Členové zkušební komise pro přírodovědné obory navrhli dne 14. ledna 1932, aby se dr. Václav Hlavatý, profesor geologie a filozofie matematiky na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, stal zkoušejícím deskriptivní geometrie. Argumentem pro jeho jmenování bylo, že přednášel a vedl cvičení s tímto tématem. Vyučoval ještě v roce 1939.²⁹⁹ Po válce zkoušel matematiku a deskriptivní geometrii. Objevil jsem ho jako člena komise ještě v roce 1948, kdy bydlel v pražské Žižkově ulici číslo popisné 1714. Vedle toho je zde uvedeno telefonní číslo do bytu a do ústavu.³⁰⁰

Viktor Trkal (1888-1956) byl aktivně činný fyzikář ve zkušební komisi. V ústavu pro teoretickou fyziku působil od roku 1929, kde se na vysoké úrovni věnoval kvantové mechanice a statistické fyzice. V akademickém roce 1937/38 vedl jako děkan přírodovědeckou fakultu.³⁰¹ Členové komise Václav Posejpal a August Žáček dne 6. prosince 1929 navrhli, aby se dr. Viktor Trkal, řádný profesor fyziky na univerzitě, stal zkoušejícím pro fyziku.³⁰² Tento předmět zkoušel mezi lety 1930 až 1939, kdy se stal dokonce ředitelem této komise.³⁰³ Dne 8. června 1945 Trkala opět jmenoval ministr školství a osvěty Zdeněk Nejedlý předsedou zkušební komise pro učitelství na středních školách a pověřil ho zároveň jejím sestavením.

²⁹⁸ TĚŠÍNSKÁ, Emilie. *Život a dílo. Jak probíhal život prof. Václava Hlavatého?* <https://www.mff.cuni.cz/cs/knihovna/kontakty-a-oddeleni/matematicke-oddeleni/vaclav-hlavaty/zivot-a-dilo> (10.4.2022).

²⁹⁹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

³⁰⁰ *Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí.* Praha 1948; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³⁰¹ HAVRÁNEK, Jan – POUŠTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990.* Praha 1998, s. 167, 556.

³⁰² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

³⁰³ *Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí.* Praha 1919–1938, 1948; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3.

Předseda komise Trkal navrhnul sebe z tohoto podnětu, aby nadále zkoušel fyziku.³⁰⁴ V roce 1949 podle údajů pro účely zkušební komise Ph. Dr. Viktor Trkal, řádný profesor teoretické fyziky na Univerzitě Karlově, bydlel v pražské Tučného ulici číslo popisné 1714, kde ho šlo zastihnout před osmou hodinou, kolem čtrnácté hodiny a kolem dvacáté hodiny. Dopisy chtěl posílat do ústavu teoretické fyziky v ulici Ke Karlovu číslo popisné 3, kde ho bylo možné zastihnout mezi devátou až dvanáctou hodinou a mezi šestnáctou až osmnáctou hodinou. K vyplnění těchto údajů sám Viktor Trkal jako předseda vyzval ostatní členy komise.³⁰⁵

František Slavík (1876–1957) byl ve zkušební komisi dlouho působícím biologem. Ovlivnil ho značně univerzitní učitel mineralog prof. Karel Vrba. Po promování doktorem filozofie v roce 1899 složil státní zkoušky pro učitelství na středních školách. V roce 1903 se stal profesorem přírodopisu na nově založeném žižkovském gymnáziu. Od roku 1906 vyučoval mineralogii na české univerzitě a mezi lety 1908 až 1926 přednášel na České vysoké škole technické v Praze. Když odešel v roce 1916 prof. Karel Vrba do výslužby, stal se jeho nástupcem jako řádný profesor a současně ředitelem Mineralogického ústavu při univerzitě.³⁰⁶ Dne 11. července 1917 bylo zaznamenáno, že dr. Vrba navrhl jako svého následníka dr. Františka Slavíka Ministerstvu kultu a vzdělání na období 1917/18 až 1919/20. Slavíkovo jmenování potvrdilo ministerstvo dne 24. října 1917.³⁰⁷ Mineralogii poté zkoušel až do roku 1939.³⁰⁸ V akademickém roce 1924/25 se stal děkanem přírodovědecké fakulty a v roce 1937/38 byl rektorem Karlovy univerzity. V roce 1943 byl se svojí manželkou Ludmilou Slavíkovou-Kaplanovou zatčen za působení v odboji a do roku 1945 vězněn v koncentračních táborech Osvětim

³⁰⁴ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

³⁰⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³⁰⁶ MÁDLOVÁ, Vlasta. *František Slavík, 1876–1957*. 25.6.2008. <http://abicko.avcr.cz/archiv/2006/7/10/> (10.4.2022).

³⁰⁷ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³⁰⁸ Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí. Praha 1919–1938; PETRÁŇ, Josef. *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 1983, s. 334; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2.

a Buchenwald.³⁰⁹ Po válce zkoušel přírodopis,³¹⁰ ale dne 6. února 1946 pověřil kvůli svému onemocnění asistenta ústavu dr. Jiřího Nováka, aby ho zastoupil při vyučování předmětu Úvod mineralogie pro posluchače chemie a při zkoušení, podpisování kolokvijních vysvědčení pro připuštění k první státní zkoušce u zkušební komise.³¹¹ V roce 1949 dr. Slavík napsal, že bydlí v Praze na Újezdě číslo popisné 3, kde ho bylo možné vidět mezi třináctou až čtrnáctou hodinou a poté mezi dvacátou a dvacátou první hodinou. V ústavu na Albertově číslo popisné 6 pobýval mezi devátou až dvanáctou hodinou a poté mezi šestnáctou až devatenáctou hodinou.³¹²

Jaroslav Heyrovský (1890-1967) je českým laureátem Nobelovy ceny. Na Univerzitě Karlově působil jako asistent od roku 1919 v Ústavu anorganické a analytické chemie u profesora Bohuslava Braunera a za pouhé tři roky se stal prvním profesorem fyzikální chemie v Československu. Společně se svým spolupracovníkem a přítelem Masuzo Shikatou navrhli přístroj nazvaný polarograf, který automaticky zaznamenával závislost proudu na napětí při elektrolyze roztoku vzorku, podle něhož se metoda analýzy nazývá polarografií. V roce 1959 obdržel Nobelovu cenu za chemii, za objev a rozvoj polarografických metod.³¹³ U zkušební komise zkoušel chemii od roku 1923 do roku 1939.³¹⁴

Alois Houba (1904-1982) patřil tehdy k celkem významným architektům, jenž zkoušel předměty z oblasti kreslení. Vystudoval České vysoké učení technické, kde působil na katedře pozemního stavitelství Stavební fakulty. Vyprojektoval funkcionalistické domy, k nimž patří například tehdejší budova ostravské hutnické

³⁰⁹ František Slavík. <https://web.natur.cuni.cz/ugmnz/muzeum/muzeum/portrety/slavik.html> (10.4.2022).

³¹⁰ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3.

³¹¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³¹² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³¹³ Jaroslav Heyrovský. <https://www.natur.cuni.cz/chemie/informace-o-sekci/vyznamne-osobnosti/jaroslav-heyrovsky> (12.4.2022). k detailnější četbě lze doporučit: KORYTA, Jiří. *Jaroslav Heyrovský*. Praha 1990.

³¹⁴ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3. *Seznam osob a ústavů Univerzity Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1919–1938.

fakulty nebo budova pražské dopravní fakulty.³¹⁵ Je doloženo, že u zkušební komise zkoušel mezi lety 1945 až 1946 ornamentální kreslení.³¹⁶ V roce 1948 zkoušel architekturu.³¹⁷

Eduard Herzog (1916-1997) byl ve zkušební komisi významným zástupcem hudebního oboru. Kvůli svému židovskému původu odešel v roce 1941 na Slovensko, kde unikl rasové perzekuci jako jediný z rodiny útekem do hor, kde prožil zimu mezi lety 1944 až 1945. Po konci války se vrátil do Prahy, kde dokončil studia. V šedesátých letech pracoval jako hudební režisér v Supraphonu. Od druhé poloviny šedesátých let propagoval českou elektroakustickou hudbu.³¹⁸ U zkušební komise v roce 1948 zkoušel harmonii a nauku o nástrojích.³¹⁹ Podle vyplněných údajů pro úřední potřebu zkušební komise z roku 1948 bydlel lektor dr. Eduard Herzog v pražské Ostrovní ulici číslo 22, kde ho šlo nepravdělně zastihnout. Na hudebním ústavu působil v ulici Magdalény Rettigové číslo 4, kde pracoval v pátek od 14.15 do 18.³²⁰

Jan Bělehrádek (1896-1980) patřil k významným představitelům tělovýchovných oborů ve zkušební komisi. Od roku 1927 vyučoval na univerzitě v Brně. Roku 1934 převzal v Praze po Vladislavu Růžičkovi vedení obdobného ústavu na Lékařské fakultě, kde byl v akademickém roce 1937/38 jejím děkanem. V období protektorátu dvakrát pobýval ve vězení. V akademickém roce 1945/46 byl rektorem Univerzity Karlovy. Od roku 1945, kdy byl zvolen poslancem Ústavodárného národního shromáždění, se snažil se zabránit komunistům ovládnout vědu a kulturu. V březnu 1949 emigroval do Paříže. Poté přesídlil do Londýna, kde zkoumal na Middlesex Hospital School. Jádrem jeho výzkumu bylo

³¹⁵ HOUBA Alois. <http://arch-pavouk.cz/index.php/architekti/909-houba-alois> (12.4.2022).

³¹⁶ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

³¹⁷ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2, 3. *Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1948.

³¹⁸ Heslo: *Herzog, Eduard*. In: Český hudební slovník osob a institucí. https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record_record_detail&id=5975 (12.4.2022).

³¹⁹ Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3; *Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze jakož i státních zkušebních komisí*. Praha 1948.

³²⁰ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 3.

zkoumání vlivu teploty na životní děje.³²¹ Po sloučení komise pro učitelství tělocviku na středních školách s vědeckou zkušební komisí pro učitelství na středních školách se v roce 1938 stal jejím místoředitelem, a to až do zimního semestru následujícího roku. Po válce do roku 1946 působil v komisi jako náměstek předsedy v sekci pro tělesnou výchovu. Vedle toho od roku 1945 do roku 1948 zkoušel fyziologii. Dne 15. prosince 1947 požádal o ukončení členství v komisi kvůli nedostatku času, ministr školství Zdeněk Nejedlý tomu dne 19. března vyhověl.³²²

³²¹ Heslo: *BĚLEHRÁDEK Jan 18.12.1896-8.5.1980*. 30.9.2019. In: Biografický slovník. http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/B%C4%9ALEHR%C3%81DEK_Jan_18.12.1896-8.5.1980 (12.4.2022).

³²² Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Univerzity Karlovy (1876-1953). Personálie členů a složení zkušební komise. Ka. č. 2,3.

Příloha č. 5 - Vybraní členové německé zkušební komise

Carl Holzinger (1849-1935) dlouho zkoušel latinu v období monarchie a první republiky. Složil učitelskou zkoušku z latiny a řečtiny roku 1871 ve Štýrském Hradci. Díky tomu vyučoval a stal se dokonce zemským školním inspektorem pro Štýrsko. Na německou univerzitu v Praze nastoupil v roce 1883. V akademickém roce 1894/1895 byl děkanem filozofické fakulty a v roce 1899/1900 rektorem Německé Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Zkoušel v komisi klasickou filologii asi od roku 1908 až do roku 1928. Od roku 1910 do roku 1928 ji dokonce vedl ve funkci ředitele. Dvorní rada doktor von Holzinger se s ostatními kolegy nedohodl na společném prohlášení v rámci schůze konané dne 24. února 1909 k výnosu ze dne 31. prosince 1908, který navrhoval hlavní předmět francouzštinu a vedlejší latinu, čímž by se upustilo od řečtiny jako vedlejšího předmětu. Poukazoval na spojitosti staré řečtiny s latinou a jím případně navrhovaná kombinace by měla mít hlavní předmět francouzštinu, latinu s vedlejším předmětem řečtinou. Jako ředitel německé komise navrhoval Ministerstvu školství a národní osvěty zavést poplatky za nostrifikace, což ministerstvo vzhledem ke vzniku republiky a odtržení od monarchie zamítlo.³²³

Franz Spina (1868–1938) působil jako politik, který úspěšně spolupracoval s Čechy. Po složení zkoušky pro učitelství vyučoval v letech 1892 až 1905 na několika gymnáziích. Od roku 1906 vyučoval češtinu na německé univerzitě v Praze. V akademickém roce 1924/25 vykonával funkci děkana filozofické

³²³ Heslo: *Holzinger von Weidich, Carl (1849-1935), Altphilologe*. In: Österreichisches Biographisches Lexikon. https://www.biographien.ac.at/oabl/oabl_H/Holzinger-Weidich_Carl_1849_1935.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=karl%20holzinger (27.3.2022); Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299.

fakulty.³²⁴ Franz Spina působil jako zkoušející jazyka českého přibližně v rozmezí mezi lety 1918 až 1937.³²⁵

Gerhard Gesemann (1888–1948) zkoušel za první republiky češtinu a za nacismu ruštinu. Od roku 1922 působil na pražské německé univerzitě, kde roku 1933 zastával funkci rektora. Přibližně v období mezi lety 1924 až 1937 zkoušel češtinu u zdejší zkušební komise. V roce 1940 se stal členem zkušebního úřadu pro učitelství na vyšších školách pro předmět ruština. Kvůli jeho činnosti ve funkci ředitele Německého vědeckého institutu v Bělehradě byl roku 1940 dodatečně do této funkce jmenován doktor Edmund Schneeweis. Nakonec se Gerhard Gesemann v témže roce vrátil do Prahy. Tehdy se pod jeho vedením změnil slavistický seminář v Ústav pro výzkum východní a jižní Evropy.³²⁶

Adolf Rotter (1886-1963)³²⁷ zkoušel angličtinu v období první republiky a za nacistické okupace. Do roku 1945 vedl anglistiku, za jehož působení dosáhla

³²⁴ Heslo: *Spina, Franz (1868–1938), Slavist und Politiker*. In: Österreichisches Biographisches Lexikon

https://www.biographien.ac.at/oebl/oebl_S/Spina_Franz_1868_1938.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=franz%20spina (27.3.2022). Zde se dále uvádí, že v roce 1920 se stal za stranu Bund der Landwirte (BdL) členem československého parlamentu. Díky jeho klíčové pozici se tato strana profilovala jako tzv. aktivistická, což znamená, že se snažila spolupracovat s Čechy při správě státu. Spina v rámci svého politického působení vystřídal několik politických funkcí. Zájemcům o detailnější studium lze doporučit např.: HÖHNE, Steffen – UDOLPH, Ludger. *Franz Spina (1868-1938). Ein Prager Slavist zwischen Universität und politischer Öffentlichkeit*. Köln 2012. Dále lze též doporučit knihu, jež je celkovým přehledem dějepisectví, germanistiky a slavistiky na Německé univerzitě mezi lety 1918 až 1945: KONRÁD, Ota. *Dějepisectví, germanistika a slavistika na Německé univerzitě v Praze 1918-1945*. Praha 2011.

³²⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299-303; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938.

³²⁶ Heslo: *Gesemann, Gerhard Friedrich Franz*. In: Deutsche Biographie. <https://www.deutsche-biographie.de/pnd11871712X.html> (27.3.2022). Zde se dále uvádí, že studoval nejprve germanistiku, pak se zaměřil na slavistiku. Vyučoval na srbském gymnáziu v Bělehradě. v roce 1945 utekl z Prahy, kde zanechal největší balkanistickou knihovnu v Evropě. Poté do své smrti žil v bavorském Bad Tölz; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945; HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 219-220.

³²⁷ GLETTNER, Monika – MÍŠKOVÁ, Alena. *Prager Professoren 1938-1948. Zwischen Wissenschaft und Politik*. Essen 2001, s. 38. Zde je však o něm pouze krátká zmínka. Údaj (1888-19?) uvádí HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 196.

největší rozvoje na německé univerzitě, zaměřoval se na literaturu.³²⁸ Od roku 1933 zkoušel u zkušební komise angličtinu.³²⁹

Gustav Rolin (1863-1937) zkoušel románské jazyky za monarchie a první republiky. Vedl ve 20. a 30. letech 20. století romanistiku. Ve školním roce 1922/23 byl ve funkci děkana filozofické fakulty Německé univerzity.³³⁰ Nejpozději od roku 1918 zkoušel francouzštinu a italštinu. Od roku 1932 vedl pouze zkoušky z francouzštiny. V roce 1935 odešel do penze.³³¹

Erich Gierach (1881-1943) zkoušel za první republiky němčinu. Vyučoval na obchodní akademii v Liberci. Od roku 1921 působil na německé univerzitě v Praze, kde byl v akademickém roce 1925/26 děkanem filozofické fakulty, od roku 1931 přednášel v Mnichově jako profesor německého jazyka a starší literatury. Zabýval se staroněmeckou filologií, básněmi psanými ve střední horní němčině a Sudetami.³³² Mezi lety 1924 až 1935 působil jako examinator pro německý jazyk u zkušební komise.³³³

Mezi posluchači byl velký zájem o pedagogiku, kde od poloviny 20. let 20. století působil profesor **Ernst Otto** (1877-1959). V akademickém roce 1932/33 byl děkanem filozofické fakulty. Ve funkci rektora Německé univerzity sloužil od

³²⁸ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 196.

³²⁹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 300-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

³³⁰ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 196, 587-588.

³³¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938.

³³² Heslo: *Gierach, Erich Clemens (1881-1943), Germanist*. In: Österreichisches Biographisches Lexikon. https://www.biographien.ac.at/oebl/oebl_G/Gierach_Erich-Clemens_1881_1943.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=erich%20gierach (28.3.2022). Za zmínku z této stránky ještě stojí, že patřil k členům akademie věd v Göttingenu, Mnichově a Vídni; HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 196, 587-588.

³³³ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

23. září 1939 do 31. prosince 1939.³³⁴ Pedagogiku zkoušel ve zkušební komisi od roku 1926 do roku 1942. Souhlasil s návrhem profesora Masarykovy univerzity Otokara Chlupa z roku 1937, aby se pedagogika stala samostatným zkouškovým předmětem, neboť podle něj byla kvalitní výchova jak mladého, tak dospělého jedince rovnocenná. Hans Günther se stal jeho kolegou v létě 1941 pro stejné obory se souhlasem říšského ministerstva školství, aby ho později nahradil.³³⁵

Wilhelm Wostry (1877-1951) zkoušel dějepis v období první republiky a nacismu. Byl klíčovou osobností svého oboru a předsedou Verein für Geschichte der Deutschen in Böhmen. V akademickém roce 1933/34 působil ve funkci děkana filozofické fakulty.³³⁶ V dopise z 15. října 1924 žádali členové dr. Samuel Steinherz, dr. Hans Hirsch, dr. Heinrich Swoboda ředitelství komise, aby navrhl Ministerstvu školství a národní osvěty jmenovat profesora Německé univerzity doktora Wilhelma Wostryho zkoušejícím československých dějin u této komise. Důvodem bylo, že připravoval budoucí kandidáty v rámci předmětu Dějiny československého státu. Vedl část historického oddělení, plně ovládal češtinu a vyučoval seminární cvičení z českých novověkých dějin. Přednášky ze středověkých dějin měl profesor Steinherz. To ještě potvrdili na schůzce 20. října 1924, načež předseda komise napsal 11. listopadu 1924 ministerstvu dopis. O 19 dní později ministr školství tento návrh potvrdil. O několik let později, a to dne 31. prosince 1935, ministr školství potvrdil návrh jmenovat profesora Wostryho ředitelem komise. Tuto funkci vykonával do roku 1939. Poté mezi lety 1940 až 1944 pracoval jako zástupce ředitele této komise pro protektorát. Při tom nadále zkoušel dějepis.³³⁷

³³⁴ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 197, 215, 589,

³³⁵ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1930/1931, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

³³⁶ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 194, 225, 589. Dále je zde uvedeno, že roce 1937 začal sympatizovat s nacisty, jimž věrně sloužil. Spolupracoval jako vedoucí historické komise s libereckým Sudetoněmeckým ústavem pro výzkum země a národa. Jeho úkol bylo propojovat pražské vysoké školy se Sudety, odkud pocházelo nejvíce studentů.

³³⁷ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

Berhard Brandt (1881-1938) měl dobrodružný osud, zkoušel zeměpis za první republiky. V roce 1926 odešel do Prahy, kde získal profesuru, uvolněnou odchodem profesora Friedricha Machatschka do Curychu. Rovněž učil až do své smrti na Německé pedagogické akademii. V akademickém roce 1934/35 působil jako děkan přírodovědecké fakulty německé univerzity. Na pražské univerzitě přednášel všeobecnou geografii a dějiny zeměpisu, vedle toho vedl seminář a některé přednášky z regionální geografie pro oblast Evropy a Jižní Ameriky. V roce 1928 cestoval z Leningradu na poloostrov Kola a poté přes Sibiř a Bajkal až do Vladivostoku, o tři roky později navštívil Blízký východ.³³⁸ Přibližně v období mezi roky 1926 až 1937 působil u komise jako zkoušející zeměpisu.³³⁹

Karl Mack (1882–1943) zkoušel geometrii od doby monarchie do období nacistické okupace. Dne 26. června 1906 složil zkoušku učitelské způsobilosti z matematiky a deskriptivní geometrie pro reálky. Od školního roku 1908/09 učil na státní reálce ve Vídni ve 13. obvodu. Od roku 1916 vyučoval deskriptivní geometrii na německé technice v Praze, kde zůstal i přes nabídky, aby odešel do Německa.³⁴⁰ Deskriptivní geometrii u zkušební komise zkoušel nejpozději od roku 1918, později od roku 1940 matematiku, a to až do své smrti.³⁴¹

Ernst Mach (1838–1916) má dodnes mezinárodní věhlas v oblasti fyziky. Vyučoval fyziku v letech 1867 až 1895 na pražské univerzitě, po roce 1882 na německé univerzitě, zde rovněž jako ředitel vedl laboratoř experimentální fyziky. V Praze vybudoval během svého pobytu fyzikální školu. Usiloval o to, aby zkušenost, jako východisko poznání, byla zbavena všech mimozkušenostních

³³⁸ MARTÍNEK, Jiří. *BRANDT Bernhard 21.3.1881-20.1.1938*.

http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/BRANDT_Bernhard_21.3.1881-20.1.1938

(29.3.2022). Dále tento článek uvádí že vystudoval nejprve medicínu a až poté geografii. z počátku chtěl pracovat jako lékař v afrických koloniích, nakonec se však stal ločním lékařem, díky čemuž obeplul Afriku i Jižní Ameriku. Za první světové války byl lékařem u německé armády, po ní praktickým lékařem v Belzigu. Od roku 1922 se jako asistent na berlínské univerzitě začal plně věnovat geografii.

³³⁹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-303; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938.

³⁴⁰ ŠIŠMA, Pavel. *Karl Mack*. https://web.math.muni.cz/biografie/karl_mack.html (29.3.2022). Dále ve článku stojí, že od října 1901 do roku 1905 studoval na všeobecném oddělení vídeňské techniky, a zároveň byl v letech 1903 až 1905 mimořádným posluchačem na filozofické fakultě.

³⁴¹ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

příměšků.³⁴² V akademickém roce 1879/80 vykonával funkci rektora a v roce 1883/84 zastával tutéž funkci za německou univerzitu, tehdy ho však během funkčního období vystřídal Ferdinand Lippich.³⁴³ Výnos Ministerstva kultury a školství ze dne 11. dubna 1867 jmenoval Ernsta Macha řádným profesorem fyziky na pražské univerzitě. Výnos stejného úřadu ze dne 15. května 1867 ho stanovil provizorním zkoušejícím fyziky u zkušební komise.³⁴⁴

Carl (Karl) Isidor Cori (1865-1954) měl syna Carla Ferdinanda Coriho, jenž dostal Nobelovu cenu. Po přidělení Terstu Itálii byl vypovězen a vrátil se do Prahy, kde v roce 1919 začal opět přednášet. V akademickém roce 1921/22 byl děkanem Přírodovědecké fakulty Německé univerzity, od roku 1925 přednostou zoologického ústavu. V akademickém roce 1925/26, v období od 12. prosince 1927 do konce akademického roku 1927/28 a v roce 1930/31, byl rektorem Německé univerzity v Praze. Emeritován byl v roce 1935. Nadále však zůstal vědeckým pracovníkem zoologického ústavu. Přednášel až do roku 1945.³⁴⁵ Podle úředního oznámení z 12. prosince 1921 měl zkoušet zoologii profesor Cori v létě následujícího roku. Dne 22. dubna 1925 hlasovalo 13 členů komise, aby se Karl Cori stal zástupcem ředitele komise, což ministerstvo 9. května 1925 schválilo. Podle oznámení ředitele komise ministerstvu školství z 27. září 1935 nebyl Karl Cori činný ve funkci zkoušejícího kvůli odchodu do penze.³⁴⁶

³⁴² Heslo: *Ernst Mach*. In: Slovník českých filozofů.

<https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/mach.html> (29.3.2022). Za zmínku z toho článku ještě stojí, že k filozofii se dostal přes fyziologii a psychologii. Jako zajímavý přehled Machova vědeckého přínosu lze doporučit: DUB, Petr a Jana MUSILOVÁ. *Ernst Mach – fyzika–filosofie – vzdělávání*. Brno 2010.

³⁴³ HAVRÁNEK, Jan – POUSTA, Zdeněk. *Dějiny Univerzity Karlovy. IV, 1918-1990*. Praha 1998, s. 340,343-344.

³⁴⁴ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na gymnáziích Karlo-Ferdinandovy univerzity (1850–1871), Kniha normálí, inv. č. 437, s. 110-111.

³⁴⁵ ČECH, Pavel. *CORI Carl Isidor 24.2.1865-31.8.1954*.

http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/CORI_Carl_Isidor_24.2.1865-31.8.1954

(29.3.2022). v roce 1885 studoval na německé lékařské fakultě v Praze. Zde ho zaujala zoologie. Zde je dále uvedeno, že v roce 1887 se stal asistentem prof. Bertholda Hatscheka v zoologickém ústavu německé filozofické fakulty. Zabýval se srovnávací anatomii bezobratlých, obzvláště skupin s problematickou taxonomií (chapidlovky, mechovnatci). Mezi lety 1896 až 1898 pracoval jako přednosta zoologického ústavu německé univerzity a zároveň byl suplentem pro zoologii na německé technice v Praze. Od 1898 vedl c. k.zoologickou stanici v Terstu, již proměnil ve věhlasné středisko výzkumu Jadranu. Vedle toho mezi lety 1906 až 1914 ředil státnímu ústavu pro výzkum malárie v Terstu, díky čemuž za první světové války působil jako šéflékař a konziliář služby pro boj s malárií u 5. armády na řece Soča. v květnu 1945 byl v Praze internován, ale již v červnu byl propuštěn a v září 1946 odešel do Vídně, kde se stal rakouským občanem.

³⁴⁶ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299-300.

Pražský rodák **Ludwig Storch** (1859-1938) zkoušel chemii v období první republiky. V roce 1884 složil zkoušku z chemie a fyziky pro učitelství na vyšších reálných školách. Od roku 1900 vyučoval chemii na německé technice, již v akademickém roce 1911/12 vedl jako rektor. Mezi lety 1931 až 1938 zde působil jako soukromý docent. Jeho vědecký výzkum se zaměřoval na působení amonných solí, reakce u plynů, zinek a elektrolyty.³⁴⁷ Nejpozději od roku 1918 do roku 1932 zkoušel u zkušební komise chemii.³⁴⁸

Fritz Lehmann (1889-1957) patřil k význačným, ale dnes zapomenutým prvorepublikovým architektům. Vyučoval mezi lety 1929 až 1939 na pražské německé polytechnice. U zkušební komise zkoušel mezi lety 1933 až 1942 ornamentální kreslení.³⁴⁹

Gustav Becking (1894-1945) působil jako zkoušející u hudební sekce v období první republiky a nacistické okupace. V roce 1930 byl povolán jako řádný profesor na místo vedoucího hudebně vědeckého ústavu Německé univerzity v Praze, kde se stavěl k Čechům přívětivě a odmítal uzavřenost pražských Němců. Jeho přednášky se zabývaly mimoevropskou hudební kulturou, hudbou středověku a baroka, Mozartem, německým romantismem, Richardem Wagnerem i hudbou 20. století. Dne 1. dubna 1939 vstoupil do NSDAP. V únoru 1940 se stal proděkanem filozofické fakulty německé univerzity a byl členem akademického senátu, v lednu 1941 děkanem německé univerzity (do 28. března 1942). Od roku 1940 vedl východní a jihovýchodní oddělení hudebního institutu. U hudební sekce

³⁴⁷ Heslo: *Storch, Ludwig (1859–1938), Chemiker*. In: Österreichisches Biographisches Lexikon. https://www.biographien.ac.at/oeb1/oeb1_S/Storch_Ludwig_1859_1938.xml (30.3.2022).

³⁴⁸ Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1932/1933; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 305.

³⁴⁹ LEHMANN Fritz. 2012. <http://arch-pavouk.cz/index.php/architekti/113-501-lehmann-fritz> (30.3.2022). Zde se rovněž uvádí, že jeho významné stavby se nachází nejen v Praze, ale i v Liberci nebo Ústí nad Labem; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 299, 301-305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personalstand der Deutschen Universität in Prag 1924/25–1937/1938, Personal- und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.

zkouškového úřadu zkoušel mezi od roku 1941 do roku 1942 muzikologii a dějiny hudby.³⁵⁰

³⁵⁰ Heslo: *Becking, Gustav Wilhelm*. In: Český hudební slovník osob a institucí. Datum poslední úpravy 2.12.2011. https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6945 (30.3.2022). Tento článek dále popisuje jeho vztah k nacismu. Po roce 1935 začal sympatizovat s Henleinem, avšak nadále neměl problém s Čechy a Židy. Patřil podobně jako Gerhard Gesemann ke skupině, jež se nehlásila k radikálnímu sudetoněmectví; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Zkušební komise pro učitelství na středních školách Německé univerzity v Praze (1879–1945). F. 57. Ka. 305; Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy. Úřední tisky Německé univerzity v Praze. F. 56, Personal – und Vorlesungsverzeichnis zweites Trisemester 1940–Sommersemester 1945.